

Muzeum v knize aneb Jak šel Havlův čas

Téma: CPress

26.10.2012 Lidové noviny Strana 9 Kultura

MARTA ŠVAGROVÁ

Plakát k hostování pražského Divadla Na zábradlí na Slovensku v listopadu 1961 zve do bratislavské Velké haly PKO na jednu z prvních krátkých her Václava Havla Autostop; pozvánka na pražskou premiéru Zahradní slavnosti v režii hostujícího Otomara Krejčí (původní termín 20. listopad se posunul na 3. prosinec) je z roku 1963, plakát na uvedení německé verze této hry na Berliner Festwochen připomíná 2. říjen 1964, zatímco „cedule“ z června 1966 ohlašuje Havlovo Vyrozumění v režii Jana Grossmana opět v Divadle Na zábradlí.

První čtyři ze třiceti vyjímatelych historických dokumentů-memorabilií - vážících se k životu Václava Havla uvádějí v obraz čtenáře knihy, kterou vydalo nakladatelství **CPress**. Spolu se sto padesáti fotografiemi tvoří obrazový a věcný doprovod k přehledné procházce pozoruhodnou poutí člověka, tvůrce a politika Havla od narození až po poslední dny života. Krok za krokem mapuje okolnosti jeho života - tedy prostředí, v němž vyrůstal, výchovu, důležité lidi kolem něj a samozřejmě děje, jimiž žil a k nimž zaujímal stanoviska. Nejde o analytickou publikaci, autor František Emmert zřejmě spíše myslí na čtenáře, který se rozhodne v kostce obsáhnout životopis nejvýznamnější postavy naší současnosti v kontextu dobových reálií. Může si ozřejmit kořeny Havlova světového názoru v rodinných souvislostech a připomenout si účast Václava Havla na aktivitách disidentů.

Pro sebe a své přátele Třeba ve dvou příložených faksimiliích nezávislého samizdatu Infoch z let 1979 a 1980 čteme informace o strojopisné Edici Expedice, která vznikla v roce 1975 a v jejíž tiráži stálo „Pro sebe a své přátele opsal Václav Havel“. Havel všechny strojopisné exempláře sám podepisoval, riziko tedy bral na sebe, a spolu s přáteli takto bez jakýchkoli interních omezení vydávali všechno, co je zajímalo a co chtěli mít: nejen díla zakázaných domácích autorů, ale také překlady, třeba Orwela, Mandelštamové, Eliada aj. včetně děl filozofických nebo společenskovedních.

Druhá ukázka z Infochu připomíná poděkování Václava Havla, Václava Bendy a Jiřího Dienstbiera, jež poslali z vězení přátelům doma i v zahraničí za podporu, když byli odsouzeni za činnost ve Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. „Zvlášť chceme vyslovit svůj dík a úctu polským přátelům, kteří protestovali proti našemu nespravedlivému stíhání a odsouzení a proti svévolnému soudu nad námi hladovkou, a dále všem, kteří vynaložili výjimečné úsilí, aby připravili a inscenovali, nejprve v Paříži a později v Mnichově, dokumentární divadelní představení odhalující před širokou evropskou veřejností absurditu onoho anachronického, nicméně symptomatického pražského procesu s námi“ Pro pamětníky i mladší zájemce o nedávnou historii se v kapitolách z let šedesátých připomínají na svou dobu odvážná veřejná vystoupení. Jsou tu i konkrétní doklady, jak v letech uvolnění koncem šedesátých let, kdy mohl vycestovat, Havla vítali v zahraničí. Vyzýval a utvrzoval občany i když je Havlova aktivita v druhé polovině minulého století dostatečně známá a snadno dohledatelná, „Muzeum v knize“, jak ji nakladatelství nazvalo, přináší alespoň v heslech a číslech informace o časech disidentských, o Chartě 77, o procesech a pobytech Havla ve vězení i o díle, které během nich či na zážitcích z nich vzniklo.

Poučný je i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 3 z 21. února roku 1989: „Je vinen, že prostřednictvím vysílání zahraničních rozhlasových stanic BBC a Svobodné Evropy pro Československo opakovaně vyzýval a utvrzoval občany Prahy a dalších míst ČSSR k nerespektování rozhodnutí Obvodního národního výboru Prahy 1,“ atd. Zkrátka, zval občany na nepovolené vzpomínkové shromáždění k výročí upálení Jana Palacha a sám se ho aktivně zúčastnil, takže se dopustil trestných činů podněcování a ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele a byl odsouzen k devíti měsícům ztráty svobody nepodmíněně v druhé nápravné skupině. Právě začínal rok 1989.

I pozdější dokumenty jsou z odstupu let poučné - program Občanského fóra, pozvánka na slavnostní předávání státních vyznamenání či dokument o přistoupení České republiky k NATO z roku 1999.

František Emmert: Václav Havel 1936-2011

CPress 2012, 63 stran

Foto popis| Blíže nedatovaný snímek. „Tohle místo mám rád, je to kus mé identity,“ říkával Václav Havel o svých pobytech na Hrádečku.
Foto autor| REPRO LN